

Soikelu lõpp

Helle Ruusing, peatoimetaja, Riigikogu Kantselei infotalituse infonõunik

Maailm on muutumas. Rahandus- ja majanduskriis sundis inimesi loobuma harjumuspärasest “orav rattas” omandan-kasutan-heidan kõrvale käitumisest. Otsa saanud rahavoog pani küsima, kas mul üldse on kõike seda tarvis. Turvaline enesega rahulolu asendus rahulolematuse ja ebakindlusega, aga ka vajadusega teistmoodi mõelda ja tegutseda. Kuigi pärast pikka paigaltammumist on liikuma hakkamine vaeviline ja ehk valuski, on see lõppkokkuvõttes tervendav ja edasiviiv. Imestasime, kui palju inimesi osales mööduva aasta kahtedel valimistel. On neid, kes tõlgendavad seda kui rahulolematust olemasoleva olukorraga, ja neil võib olla õigus. Kuid kõrget valimisaktiivsust võib vaadata ka kui soovi kaasa rääkida ja kaasa otsustada. Viimastel aastatel on mulle üha sagedamini tundunud, et piirideta maailmas elades kipume mõtlema ülimalt piiratult. Kui paljud meist on tõsiselt mõelnud tuumaenergiale või kliimasoojenemisele? Ometi võivad mõlemad lähema saja aasta jooksul oluliselt mõjutada meie või meie järeltulijate elu siin Läänemere kaldal. Käesoleva numbri essee “Eesti tulevik muutub maailmas” küsib Jaan Kaplinski: “Kas meil on moraalset õigust jätta järeltulevatele põlvedele lahendada probleemid, millega me ise hakkama pole saanud? Me ei suuda ette näha sedagi, mis sünnib lähema saja aasta jooksul, tuumajäätmed aga säilivad ohtlikena kümneid, isegi sadu tuhandeid aastaid. Ei muutu ka meie geograafiline asukoht.” Kirjaniku pakutud tulevikutsenaarium võib täituda või mitte. Lugeja võib seda jagada või sellega üldse mitte nõus olla. Tähtis on, et prooviksime sama suurelt ajas ja ruumis mõelda. Ka mina loodan, et tuumajaama rajamine Eestisse ei ole pelgalt äriiline ettevõtmine ja et kliima probleemid ei tundu meile arenenud riikides igavuse peletamiseks loodud tegevusena. Rääkimata näiteks sisserändest ja sellega kaasnevast sallivuse teemast.

Varem või hiljem tuleb Eestis käibele uus raha – euro. See ei ole poliitikute ega võimuloleva koalitsiooni projekt. Euro on Eesti riigi usaldusväarsuse küsimus. Suurim kasu, mida me euro käibeletulekust saada võime, on riigi riski kadumine. Seepärast peaksime kõik (mitte ainult valitsus) pingutama selle nimel, et me ei jääks formaalsetel põhjustel eurosooni ukse taha. Ka peaksime endale selgelt aru andma, et euroga või eurota on meil tulevikus vähem raha. Ja sellega, mis on, tuleb edaspidi hakkama saada. Paljud suured valdkonnad – tervishoid, haridussüsteem, haldusterritoriaalne korraldus jne – vajavad süsteemset reformimist. Euroga oleks reforme jätkata lihtsam.

Käesoleva numbri vestlusringis rääkisid rahandusminister Jürgen Ligi, endine rahandusminister Aivar Sõerd, Eesti Panga rahapoliitika osakonna juhataja Ülo Kaasik ja Eesti Arengufondi nõunik Heido Vitsur probleemidest, mis tuleb eurole üleminekuks Eestis veel lahendada. Ehkki avalikku kriitikat on suhteliselt vähe, võivad komistuskiviks osutuda nn vaikselt vastutõtjad. Samas tuleb poliitikuid tunnustada selle eest, et keegi ühiskonnast, ei omavalitsused, arstid ja õpetajad ega ka näiteks põllumehed saa öelda, et kärped on tehtud üksnes nende arvel.

Lugeja leiab nimetatule lisaks artiklid valimistest, kaasamispraktikast Riigikogus, Eesti maaelu olukorrast ja väljavaadetest, uutest eesmärkidest Euroopa poliitikas ning Eesti ja Prantsuse põhiseadusest. Käsitletakse karistusõiguse praktikat ja immigratsioonipoliitikat ning muud huvipakkuvat. Kaks RiTo varasemat peatoimetajat meenutavad oma tööd ajakirjas.

Ajakirja 20. numbrit käes hoides võib öelda, et oleme ajale vastu pidanud. Ajakirja loojate soov, et ühtede kaante vahel kohtuksid akadeemiline teadmine ja poliitiliste otsuste langetamine, on viljakaks osutunud. Ajakirjal on hulk omi autoreid ja lugejaid. Aga alati on meie ringi teretulnud uued autorid ja lugejad. Meie teadusasutustes, ülikoolides ja ka riigiasutustes tehakse palju huvitavaid uuringuid, mille tutvustamine eesti lugejale võiks olla uuringu autoritele kindel eesmärk. Teadusartikli mõõtu kaastööde kõrval on alati

oodatud pikemad arvamused. Ajakiri püüab teemade valikul ajaga sammu pidada ja kajastada neid viisil, mis lugejale ka aastate pärast toimunust ülevaate annaks. Kahekümne aasta vanusele ajakirjale tänan kõiki meie seniseid autoreid, toimetuskolleegiumi liikmeid ja väikesearvulist toimetust.

Aitäh teile!

Vahepealsetel hea elu aastatel soiku jäänud soov muutuda ja selle nimel pingutada on asendumas vajadusega uue olukorraga kohaneda. Stagnatsioon meis enestes on lõppenud.